

Spolu sme zvládli koronavírus, nepokazme si naštartovanie ekonomiky

Koronakrízou poškodila svetovú ekonomiku najviac od čias veľkej hospodárskej krízy. Výrazne to pocítilo aj Slovensko. Priemyselná produkcia sa u nás prepadla na historické minimum od vzniku samostatnej republiky. Zamestnanosť v porovnaní s prvým štvrt'rokom minulého roka klesla o pol percenta a neustále klesá. Objem štátnej pomoci napriek tomu výrazne zaostáva za západnými krajinami aj krajinami V4. Slovenská vláda zvládla boj s koronakrízou, je najvyšší čas dôsledne sa venovať opatreniam na podporu ekonomiky. Slovenská obchodná a priemyselná komora a Klub 500 preto prichádzajú s návrhom opatrení, ktoré by ekonomike pomohli.

SOPK a Klub 500 vyzývajú predsedu vlády, aby sa téma opatrení na podporu ekonomiky stala top prioritou celej vlády. Vláda v každej krajine je na vládnutie, na vytváranie podmienok na zabezpečenie chodu ekonomiky, ktorý je nevyhnutným predpokladom na zabezpečenie financovania základných funkcií štátu. SOPK a Klub 500 očakávajú, že vláda v zmysle svojho programového vyhlásenia bude „osobitnú pozornosť venovať domácim firmám a riešeniu ich problémov. Bude zohľadňovať skutočnosť, že v hospodárstve SR má dominantné postavenie priemyselná výroba a bude robiť všetko pre udržanie konkurencieschopnosti slovenského priemyslu, aby aj naďalej zostal kľúčovým národohospodárskym odvetvím...“ Predseda vlády, žiaľ, o uvedených témach nediskutuje. Chceme veriť, že predseda vlády pozve na stretnutie aj predstaviteľov domácich zamestnávateľov reprezentovaných predovšetkým SOPK a Klubom 500.

Čo vylieči ekonomiku

SOPK a Klub 500 považujú dialóg za kľúčový, a to najmä v čase, kedy treba hovoriť o pláne na ozdravenie slovenskej ekonomiky. Prichádzajú preto s návrhom desiatich opatrení, ktoré by pomohli priemyslu a aj ekonomike.

1. Zvýšenie stropov príspevkov na podporu pracovného miesta 3A, 3B (kurzarbeit, pokles tržieb)
2. Zmeny v minimálnej mzde – odpojenie od príplatkov a mzdových taríf
3. Spustenie verejných investícií, vrátane pozastavených investičných zámerov štátnych a verejných podnikov, spolu s naštartovaním intenzívnej diskusie o návrhu opatrení plánu obnovy SR
4. Zníženie koncovej ceny energií
5. Zavedenie systémovej podpory investícií
6. Vytvorenie podmienok na efektívne čerpanie eurofondov aj na podporu investícií firiem a znižovania technologickej medzery
7. Reforma daní a odvodov
8. Zrušenie dane z dividend (80 – 90 % ziskov firiem odchádza do zahraničia nezdanených a zvyšné zisky domácich firiem (ak vôbec budú) zdaňujeme daňou z dividend

9. Realizovanie reformy štátnej správy
10. Realizovanie komunálnej reformy

Čerpanie eurofondov je kľúčové

Na Slovensku úplne chýba diskusia k opatreniam na efektívne čerpanie eurofondov. Únia dáva k dispozícii pre Slovensko dodatočné granty v objeme takmer 8 mld. € na programy obnovy po koronakríze. Financie pôjdu na podporu štrukturálnych reforiem, naštartovanie hospodárstva EÚ poskytovaním stimulov na súkromné investície, na podporu v oblasti zdravotníctva, civilnej ochrany či výskumu. Slovensko má okrem toho aj ďalšie nezazmluvnené prostriedky vo výške viac ako 2,2 mld. € zo súčasného programového obdobia.

SOPK a Klub 500 preto vyzývajú podpredsedníčku vlády Veroniku Remišovú, aby v intenzívnom dialógu so zamestnávateľmi pripravila zoznam opatrení a podmienky čerpania fondov, ktoré umožnia efektívne a zmysluplne vyčerpať všetky disponibilné zdroje. Obe združenia okrem toho požadujú, aby pripravované opatrenia zahrnuli aj poskytovanie nenávratného finančného príspevku pre priemysel tak, aby sa v zmysle programového vyhlásenia podporilo „udržanie konkurencieschopnosti slovenského priemyslu a aby aj naďalej zostal kľúčovým národohospodárskym odvetvím.“

Zvýšenie príspevkov na podporu pracovných miest

Zamestnávatelia ocenili prvotný systém príspevkov, ktorý bol na Slovensku zavedený s ohľadom na výšku zdrojov štátu v čase ich zavádzania. Avšak podľa SOPK a Klubu 500 je potrebné, aby vláda systém podpory prehodnotila. Zamestnávatelia, ktorí vyrábajú aj počas mimoriadnej situácie (navyše so stratou), by mali mať možnosť získať vyšší príspevok na zamestnanca, a tým kompenzovať prevádzkové straty vo vyššej miere. Ak firma zaznamená pokles príjmov do 60 %, môže získať maximálny príspevok, ktorý pokrýva necelých 20 % celkových osobných nákladov. Je nepomer medzi príspevkom pre firmy so zníženou výrobou a poberajúcimi príspevok podľa opatrení 3A a 3B.

SOPK a Klub 500 navrhujú, aby sa kompenzácia zásadným spôsobom zvýšila pri oboch opatreniach na maximálnu výšku 1 100 €. Pri navrhovanom maxime 1 100 €/zamestnanec by tak maximálna výška kompenzácie pokrývala necelých 72 % celkových osobných nákladov, čo by v praxi znamenalo významnú pomoc pre udržanie zamestnanosti.

Minimálna mzda

Podniky čelia najväčšej kríze v histórii samostatného Slovenska. Je nepochopiteľné, že z vyjadrení čelných predstaviteľov odborov prenikajú hlasy, že podľa ich názoru a podľa ich prepočtov by vláda mala zvýšiť minimálnu mzdu z 580 na 655 € pri zachovaní „automatu“. Navyše minimálna mzda je prepojená na výpočet príplatkov a mzdových taríf zamestnancov. Týmto spôsobom vzrastú podnikom náklady o desiatky či stovky tisíc eur. A to si slovenský priemysel v tejto situácii nemôže dovoliť. Prepočítaný priemerný dopad zvýšenia minimálnej mzdy na priemyselný podnik v nepretržitej prevádzke s 1 000 zamestnancami predstavuje zvýšenie ročných nákladov o takmer 750-tisíc €, a to navyše pre podnik, ktorý nezamestnáva žiadneho zamestnanca na minimálnu mzdu. V praxi to znamená, že podnik, ktorý zamestnáva 100 zamestnancov, ani jedného zamestnanca na minimálnej mzde, bude mať zvýšené náklady cca o 75-tisíc € ročne.

Aby podniky prežili a udržali zamestnanosť, navrhujú zamestnávateľia združení v SOPK a Klube 500 stanoviť výšku minimálnej mzdy na rok 2021 na úroveň roku 2020. Zároveň je nevyhnutné zrušiť automat na stanovovanie výšky minimálnej mzdy (60 % priemernej mzdy), odpojiť výpočet výšky príplatkov od minimálnej mzdy a zrušiť koeficienty minimálnych mzdových nárokov podľa náročnosti práce.

Ak má minimálna mzda reálne pomôcť nízkoprijmovým zamestnancom, nielen štátu, štát by mal úmerne zvýšiť aj nezdaniteľnú časť základu dane, a to až na úroveň minimálnej mzdy. Všetky diskusie o minimálnej mzde sú populistické diskusie bez akejkoľvek znalosti reality. Chceme zdôrazniť, že najviac zamestnancov na minimálnej mzde je zamestnaných v štátnej a verejnej správe, nie v priemysle!

Fond na podporu zamestnanosti

Ministerstvo práce chce zaviesť trvalý systém na podporu zamestnanosti. Predstavitelia automobilového priemyslu navrhujú zavedenie tzv. kurzarbeit po vzore Nemecka. Teda nástroja, ktorý by v čase krízy pomohol firmám prežiť náročné obdobie bez toho, aby museli prepúšťať zamestnancov. Ministerstvo práce hovorí o poistnom systéme, na ktorý by sa skladali zamestnanci aj zamestnávateľia prostredníctvom vyšších odvodov. SOPK a Klub 500 vítajú snahu zaviesť trvalý systém na podporu udržania zamestnanosti, nie však za cenu vyššieho daňovo-odvodového zaťaženia. Slovensko má už teraz štvrté najvyššie daňovo-odvodové zaťaženie v rámci krajín EÚ. Zamestnávateľia a zamestnanci navyše platia príspevok do fondu nezamestnanosti, dnes je v ňom účtovný prebytok len od roku 2005 vo výške viac ako 2,5 mld. €.

Zamestnávateľia preto žiadajú, aby štát vrátil do Sociálnej poisťovne do fondu v nezamestnanosti prostriedky, ktoré dlhé roky používal v rozpore s ich účelom na výplatu starobných a predčasných dôchodkov. Týmto spôsobom dokáže financovať akýkoľvek nástroj na podporu udržania pracovných miest.

Nehovoriac o tom, že ďalšie významné zdroje je možné získať komunálnou reformou či reformou štátnej a verejnej správy.

SOPK a Klub 500 sú pripravení na stretnutie s predsedom vlády a vládou Slovenskej republiky, na komunikáciu s cieľom pripraviť maximálne efektívne opatrenia na naštartovanie ekonomiky, aby Slovensko, tak ako zvládlo koronavírus, zvládlo aj naštartovanie ekonomiky v čo najkratšom čase.

Bratislava 24. 6. 2020